

Neologizmy v kontexte ukrajinskej krízy a ich preklad

Dmitrij Ragan

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

dmitrij.ragan@gmail.com

Kľúčové slová: Majdan, Ukrajina, Rusko, médiá, lingvokulturoológia, jazyk

Key words: Majdan, Ukraine, Russia, media, linguo-culturology, language

Úvod

Denne sa v médiách dozvedáme o rôznych udalostiach, ktoré viac alebo menej ovplyvňujú náš každodenný život. Zväčša sa stretávame so silne medializovanými udalosťami zo západného sveta. Domáce médiá dostávajú vo väčšine prípadov informácie vo východiskovom jazyku. Zvyčajne ide o anglický, nemecký, francúzsky alebo iný svetový jazyk. Niekedy však informácie prichádzajú aj z východu. „**Sloboda slova**“ – v demokratickom svete je to pojem, ktorému sa pripisuje veľký význam, ale má aj svoje negatíva. Neraz sa stretávame so zaujatosťou vybraných médií, brániacich záujmy konkrétnych politických kruhov, vysokopostavených politikov, resp. určitej záujmovej sféry. Pri preklade textov prichádzajúcich vo východiskovom jazyku musí prekladateľ danej informácie dbať na osobitosti konkrétnej **etnokultúry**, s ktorou sa stretáva pri preklade takých textov. V príspevku kladieme dôraz na konkrétne novovzniknuté **neologizmy**, objavujúce sa v súčasnom ruskom jazyku. Cieľom je poukázať na problematiku prekladu podobných výrazov do slovenského jazyka. V centre našej pozornosti sa nachádza ozrejenie ozajstného zmyslu prekladaných slov a taktiež objasnenie pôvodu uvádzaných neologizmov z hľadiska **lingvokulturologie**. Základným jazykovým materiálom sú jazykové jednotky, ktoré vznikli v kontexte ukrajinskej krízy.

V roku 2006 súperili o víťazstvo v ukrajinských parlamentných voľbách rôzne politické strany. V tomto období sa prehľbuje rozkol medzi západnou a východnou Ukrajinou. Následky, ktoré sledujeme dnes na východnej Ukrajine, trvajú dlhšie, ako sa to môže zdať. „Za éry Sovietskeho zväzu sa boľševici, obávajúc sa silnejúceho ukrajinského nacionalizmu, rozhodli „zriediť“ ukrajinskú populáciu a územie pomocou oblastí s ruskou populáciou, ktoré predtým Ukrajine nikdy nepatrili.“ (Koval'ov, 2007, s. 187). Išlo konkrétne o Doneckú oblasť (tzv. Novorossija) a taktiež o Krym. Oblasti sa podarilo „ukrajinizovať“ prostredníctvom zavedenia používania aktívneho ukrajinského jazyka a migrácie obyvateľstva zo západu na východ. Avšak u obyvateľov východnej Ukrajiny sa neprejavovali príznaky formovania jednotnej ukrajinskej národnosti. Väčšina týchto obyvateľov nerozprávala v ukrajinskom jazyku, ale v ruštine, resp. v ukrajinsko-ruskom dialekte, tzv. „suržiku“ (Koval'ov, 2007, s. 188). Tieto udalosti viedli ku konfliktom, národnostným a jazykovým nezhodám medzi obyvateľmi východu a západu Ukrajiny a boli spúšťačom udalostí, ktoré prevládajú momentálne na politickej a spoločenskej scéne. Politické udalosti na prelome rokov 2013/2014 podnietili vznik **neologizmov**, ktoré si našli miesto v aktívnej ruskej reči a čoraz viac sa objavujú vo svetových médiách.

Masmédiá

V súčasnom svete majú médiá značný vplyv na spoločnosť, myslenie ľudí, národný jazyk a kultúru. Pri podávaní presných informácií zo zahraničných médií sa stretávame s nevyhnutnosťou adekvátneho a presného prekladu. Prekladateľská úloha spočíva nielen v

prekladoch **mediálnych textov** – vo všeobecnosti nejde len o vytlačené publikácie, ale aj celý rad materiálov, ako napr. rádio, televízne vysielanie, rozhovory, rôzne programy, talk-show, filmy atď. Vcelku sa tieto médiá nazývajú aj „elektronické médiá“. Do pojmu „elektronické médiá“ sa v posledných rokoch infiltroval ďalší význam, ktorý ponúka nekonečný prísun informácií – internet. V ňom si našli svoje miesto nielen spoločnosti reklamujúce svoje portfólio, ale aj sociálne siete či blogy. Najhlavnejším zdrojom informácií sú však stránky spravodajských agentúr, televízií a elektronických periodík.

Problematika prekladu textov masmédií

V masmédiách sa používajú publicistické texty, ktoré majú viacero funkcií, no dominujú informačná a hodnotiacia funkcia. Uvedené texty majú veľa spoločného s administratívnym a umeleckým štýlom. Preklad publicistických textov vyvoláva nemalé ťažkosti. Ak sa má prekladateľ čo najviac priblížiť svojim prekladom k originálu, musí poznať problematiku textu, ktorý prekladá. Dôraz musí klásť na poznatky sociálneho, politického a celkového kultúrneho kontextu. Okrem využitia eufemizmov sa v publicistickom štýle prekladateľ stretáva s použitím slovných hračiek, nezvyčajných slovných spojení, aliterácie, metafory a v neposlednom rade neologizmov, ktoré predstavujú dobové novotvary (Hrehovčík, 2006, s. 50).

Jednotlivé žánre mediálnych textov majú rôzne špecifické funkcie, ktorými sa odlišujú napr. texty analytického článku od textov politického komentáru, resp. športového spravodajstva. Tieto funkcie do značnej miery určujú špecifickosť prekladu v oblasti masovej komunikácie. Z uvedeného vyplýva, že prekladateľ o nich musí mať predstavu ešte predtým, než skutočne začne prekladať. Prekladateľovi taktiež nesmie chýbať tzv. „prekladateľský optimizmus – presvedčenie o tom, že preklad je v zásade možný“ (Vilikovský, 1984, s. 21).

Nemenej dôležitým predpokladom pre prekladateľa textov z masmediálneho prostredia je aj pochopenie originálu, zohľadňujúc pri tom kulturologické a lingvistické hodnoty. Pochopenie východiskového textu prekladateľom na všetkých jeho úrovniach je neodmysliteľným východiskom na dosiahnutie korektného a správneho prekladu. Práca nad prekladom vychádza z analýzy daného textu, od najjednoduchších slov cez zložité súvetia až po text ako celok. Bez dostatočného pochopenia nemôže byť preklad adekvátnym. Veľmi častou príčinou lexikálnych a iných chýb v preklade je nedostatok porozumenia alebo nesprávne/neúplné pochopenie východiskového materiálu (Hrehovčík, 2006, s. 23). Pri sledovaní televízie alebo pri čítaní tlače sa často stretávame s množstvom prekladateľských chýb. Domáce televízie, ktoré vysielajú rôzne relácie, resp. filmy zo zahraničia, sú priam preplnené prekladateľskými chybami spôsobenými rôznymi príčinami. Sú to napríklad nedostatok profesionalizmu, nedostatočná znalosť cudzieho jazyka alebo chabé znalosti z kultúrno-historických reálií. Preto neodmysliteľnou časťou prekladu je aj znalosť kultúry daného národa. Tá je súčasťou vednej disciplíny **lingvokulturológia**, teda prepojenia jazyka a kultúry. Skúmame v nej fakty kultúry prostredníctvom jazyka (Sipko, 2011, s. 16). O vznik slova **lingvokulturológia** sa postaral známy lingvista V. Vorobjov ako autor termínu **lingvokulturéma**. Vorobjov uvádza, že je to „komplexná vedná disciplína syntetizujúceho typu, skúmajúca vzťah a interakciu kultúry a jazyka“ (Vorobjov, 1997, s. 36). Pri preklade mediálnych textov, konkrétne však z oblasti politiky, sa musí prekladateľ dokonale oboznámiť s problematikou politického problému. Pri analýze takých prekladov sa opierame o lingvistické problémy a ťažkosti pri ich vyriešení. Opierame sa o analýzu lingvistických ťažkostí, ponúkame adekvátne a objektívne riešenie v podobe prekladu bez ohľadu na politickú zaujatosť.

Euromajdan

21. novembra 2013 sledoval svet udalosti, ktoré viedli k silovej operácii na východe Ukrajiny. V tento deň odštartovali protivládne protesty v Kyjeve na *Majdane* (Kyjevské hlavné námestie), tzv. *Euromajdan*, a taktiež v iných mestách na Ukrajine. Vlnu protestov odštartovalo odmietnutie vtedajšej vlády podpísať dohody o procese európskej integrácie. Aktívne používaný názov v sociálnych sieťach a médiách *Euromajdan* vzišiel z protestov podobného typu v roku 2004. V priebehu celého konfliktu a následných politických zmien sa v ruskom jazyku stretávame s neologizmami súvisiacimi s udalosťami na Ukrajine. Samotné slovo *Майдан* – *Majdan*, resp. *Евромайдан* – *Euromajdan* sa skloňovalo v médiách v priebehu celého konfliktu a dlho po ňom. V ruskom jazyku sa ustálilo v spojení so spomínanými udalosťami. V aktívnej reči sa čoraz častejšie začalo používať slovné spojenie *Давай, устроим Майдан* – *urobme Majdan*. Tento výraz môže mať dvojaký význam. Prvý zmysel zahŕňa patriotický pohľad na danú situáciu. Rozumieme pod ním to, že *устроить Майдан* je v spojení s nejakou revolúciou, odporom a nesúhlasom väčšiny proti vláde alebo vzniknutému problému. To znamená, že *urobiť Majdan* má hlbšiu myšlienku a nenesie len názov hlavného námestia v Kyjeve. Odporcovia *Euromajdanu*, tzv. *Antimajdan* používajú túto frázu v negatívnom zmysle slova. V tomto prípade ide o slovné spojenie s negatívnou myšlienkou, pričom sa pod tým rozumie *urobiť Majdan* vo význame „urobiť niečo zlé“, niečo, čo veľmi poškodí druhej strane konfliktu. Toto slovné spojenie sa začalo s veľkou frekventovanosťou používať nielen v aktívnej ruskej reči, ale aj v ukrajinskom jazyku. *Майдан* a udalosti s ním spojené vniesli veľa nových neologizmov do ruštiny, ukrajinského, ale aj slovenského jazyka.

„Neologizmy“ Majdanu

Slová, ktoré vznikli počas protestov a pri eskalácii politických problémov na Ukrajine, sa aktívne zaužívali v ruskom a ukrajinskom jazyku, ale aj v rôznych iných svetových jazykoch. Pri poskytnutí adekvátneho a presného prekladu, resp. vysvetlenia daného výrazu sa opierame o doterajšie mediálne nahrávky, relácie, priame vstupy v ruskom a slovenskom jazyku, ale i v iných jazykoch rôznych spravodajských agentúr.

Jeden z prvých neologizmov, ktorý vznikol na pôde *Majdanu*, je *Укрон* alebo množne číslo *Укроны*. Je to spojené z dvoch slov: *Украинский* a *Патриот*. V doslovnom preklade do slovenčiny znamená slovo *Укрон* – *kôpor*, to môže prekladateľa pri preklade zmiast' a daný výraz nebude správne pochopený. Tento výraz nesie patriotickú myšlienku a nazývajú sa ním ľudia, ktorí sú tzv. *ukrajinskí patrioti* alebo nacionálne orientovaní občania Ukrajiny. Počas protestov sa *Укронами* nazývali ľudia, ktorí boli krajne nacionalisticky naladení a neraz vstupovali do silových konfliktov s miestnou milíciou. Tento výraz však nesie aj negatívny význam. Obyvatelia nesúhlasiaci s myšlienkami ukrajinských patriotov ich zväčša tak aj volajú, *Укроны*, čo má v danej situácii priam ironický zmysel. Pri preklade tohto výrazu je prekladateľ mediálnych textov donútený zanalyzovať daný výraz. Musí správne pochopiť kontext, kde sa tento výraz objavuje, a ponúknuť adekvátne riešenie. Pri preklade tohto slova by bolo najvhodnejšie uvádzať rozšífrovateľný plný názov „ukrajinskí patrioti“ s poznámkou prekladateľa o zaužívanom výraze *Укрон*. Práve v podobných prípadoch je dôležitý krátky komentár.

Ďalším slovom, ktoré sa začalo používať na začiatku ozbrojenej operácie na Donbase, je neologizmus *Колорады* (Никитин In. <http://svpressa.ru/society/article/89439/>). Týmto názvom označujú ukrajinskí patrioti ľudí sympatizujúcich s Ruskou federáciou a ľudí, ktorí krajne odsudzujú silovú ozbrojenú operáciu na východe Ukrajiny. Synonymum tohto slova je tiež aj slovo *separatisti* alebo *teroristi*. Preklad výrazu *Колорады* by sme doslovne preložili do slovenčiny ako „pásavka zemiaková“. Slovo *Колорад* je odvodené od ruského slova *Колорадский жук* – teda spomínaná pásavka alebo mandelinka zemiaková. V tomto prípade

si prekladateľ môže klásť otázku, aký spoločný zmysel dávajú spomínaní *separatisti* a *pásavka*. Odpoveď je potrebné hľadať v symbolike povstaleckej armády na východe Ukrajiny. V médiách sa neraz objavujú zábery ukrajinskej a povstaleckej armády. Keďže obe strany využívajú podobné uniformy, na lepšie rozoznanie využíva každá zo strán svoju symboliku. Zväčša na oblečení, na helmách alebo na zbrani. Ukrajinská strana využíva symboliku v podobe nálepiek alebo stužiek farby ukrajinskej vlajky, konkrétne žltú a modrú farbu. Druhá strana má ako symbol *čierno-oranžovú stužku* – tzv. *Georgijevskú stužku*. Tento symbol siaha hlboko do histórie Ruska, až do obdobia vládnutia Kataríny Veľkej. Táto stužka je symbolom víťazstva Ruska vo veľkej vlasteneckej vojne nad fašizmom. Nezriedka tzv. *separatisti* spájajú terajšiu ukrajinskú vládu s nástupom fašizmu na Ukrajine, preto sa symbol stal adekvátnym k ich politickej príslušnosti. Prekladateľ, ktorý sa stretáva so slovom *Колорады*, je donútený pátrať po pôvode tohto slova nielen v tlači, ale aj v histórii Ruska. Farby stužky sú veľmi podobné farbám pásavky zemiakovkej. Od toho teda vzniklo aj uvedené pomenovanie ľudí, ktorí nesúhlasia s terajšou politikou Kyjeva. Názov *Колорады* obsahuje vedomú urážku pre určitú sociálnu a politickú skupinu v spoločnosti. Slovo sa aktívne využíva v médiách a nachádza svoje miesto v súčasnom ruskom jazyku. Na začiatku sa slovo používalo iba na označenie separatizmu, no postupom času sa *Колорадами* začali označovať aj ľudia, ktorí podporujú priateľské vzťahy medzi Ruskom a Ukrajinou. Prekladateľ, ktorý sa stretáva s týmto výrazom, by mal ponúknuť riešenie vo forme podrobného vysvetlenia daného výrazu. Doslovný preklad – „pásavka zemiaková“ neoznačuje veľmi presný preklad, navrhujeme ponechať pôvodný výraz *Колорады* (*Kolorady*) a pripojiť vysvetlenie pôvodu tohto slova, napríklad mandulinkári.

Neologizmus *Majdanu*, ktorý je podobný *Колорадом*, je aj slovo *Ватники*. Ak sa uvedení *Koloradi* spájajú výlučne so separatizmom na východe Ukrajiny, tak slovo *Ватник* – *vatnik* je označením spoločnosti v Rusku. Môžeme tvrdiť, že je to hanlivé označenie ruskej spoločnosti, ktorá odmieta súčasnú politiku Kyjeva. Doslovný preklad daného výrazu do slovenčiny by bol *vatový kabát* alebo *prešívany vatový kabát*, čo je istým symbolom nízkeho sociálneho postavenia najmä ľudí v sovietskej dobe, keďže mnohí boli uväznení v gulagoch. Tento výraz sa často používa ukrajinskými nacionalistami a liberálnymi priaznivcami západu. Prvýkrát sa toto pomenovanie objavuje v lete roku 2012 medzi mladými ľuďmi nesúhlasiacimi s politikou Moskvy. S týmto pomenovaním sa nestretávame len na sociálnych sieťach či v blogoch, ale už aj na oficiálnej politickej scéne. Internetom kolujú rôzne karikatury hranatej postavičky oblečenej práve v zničenom prešívanom kabáte. Prekladateľ stretávajúci sa s týmto výrazom je nútený siahnuť po informáciách, ktoré ponúkajú už uvedené sociálne siete, vyhľadať karikatury a zistiť, s ktorou spoločenskou vrstvou sa tento novodobý fenomén *Majdanu* používa. Keďže daný výraz nesie hanlivý a urážlivý charakter danej spoločenskej vrstvy, prekladateľ zisťuje, že prešívany kabát – *vatnik* je oblečením, ktoré používali v zime sovietski väzni, napr. v gulagoch (pracovné tábory). Bolo to typické oblečenie ľudí, ktorí sa previnili pred zákonom ťažkými zločinmi. V hlbšom slova zmysle označuje typický *Vatnik* človeka trpiaceho alkoholizmom, majúceho sklon k uskutočneniu závažného trestného činu, nedodržiujúceho zákon v akejkoľvek forme. Prekladateľ ponúka bližšie vysvetlenie, nie doslovný preklad, a ponecháva pôvodný výraz (Апетьян, In: <http://www.segodnia.ru/content/145538>).

Ďalším nemenej zaujímavým výrazom, ktorý bol v čase protestov na *Majdane* aktívne skloňovaný v ukrajinských médiách, bolo slovo *Титушки*. Tento výraz nemá v slovenskom jazyku presný ekvivalent, keďže je odvodený od priezviska jedného z radikálne naladených protestujúcich. Výraz sa začal používať v máji roku 2013 počas protestov v Kyjeve. Názov bol inšpirovaný istým *Vadimom Tituškom* prezývaným taktiež Rumun. *Tituškami* nazývali mladých ľudí, zväčša oblečených v športových teplákových súpravách a silne pripomínajúcich provokatérov k fyzickému násiliu, napr. pri futbalových zápasoch. Isté

politické sily ich využívali k masovým provokáciám a k eskalácii napätia na protestoch. Podľa výsledkov štúdií monitorovacieho centra Public.Ru bolo slovo *Tituški* koncom roka 2013 uznané ako druhý najobľúbenejší neologizmus. Na prvom mieste sa umiestnilo už uvedené slovo *Euromajdan*. Podľa T. Pechonchik má slovo *Tituški* vysokú šancu dostať sa do akademických slovníkov. Spolu so slovom *Euromajdan* predstavujú príklady slov z ukrajinskej lexiky prevzaté do mnohých jazykov a skloňované v zahraničných médiách (Титушки In: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Титушки>). Slovo má negatívny charakter a prekladateľ ho ponecháva bez zmeny, no pripája vysvetlenie daného výrazu. Pred výrazom *Tituški* sa na ukrajinskej politickej a spoločenskej scéne aktívne využíval výraz podobný *Tituškam – Тууку*. Týmto výrazom spoločnosť označovala predajných politikov. Podľa výkladového slovníka Ožegova slovo *Tuška* (v jednotnom čísle) znamená stiahnuté z kože a následne vypitvané telo mŕtvol malého zvieratá. Najčastejšie sa tento výraz používa v spojitosti s rybou. Má urážlivý charakter a spája sa s určitými politickými činiteľmi počas protestov. V spojitosti s hlavnými aktérmi protestov z radu opozície nadobudlo neologický tvar aj prostredníctvom predpony. Politikov ako Vitalija Klička, Arsenija Jaceňuka a Olega Tjagniboka prezývali *Трпуюуку*. V danom slove bola použitá číslovka *tri* a označovala tzv. *Svätú trojicu Majdanu*. Ako aj pri predchádzajúcom výraze *Tuški*, tak aj pri tomto výraze je viditeľný urážlivý obsah slova označujúceho spomínaných politikov. Prekladateľ ponecháva výraz bez zmeny a pripája vysvetlenie (Скачко. 2013 In: <http://versii.com/news/293751/>).

Pre slovenského prekladateľa je známym slovom, ktoré sa nezriedka objavuje v domácich, ale aj zahraničných médiách *Хунта*. V slovenskom jazyku slovo *chunta* znamená to isté čo v ruštine *хунта*. Tento výraz sa používa v spojení s terajšou ukrajinskou vládou. Má negatívny charakter. V slovníku súčasného slovenského jazyka výraz *chunta* označuje „vládu nastolenú po (reakčnom) prevrate alebo vládu s protidemokratickým spôsobom vládnutia vôbec.“ Napr. *fašistická chunta, kyjevská chunta, teroristická chunta, banderovská chunta*. Prekladateľ necháva tento výraz bez zmeny, keďže v slovenskom jazyku existuje rovnaké pomenovanie. Ďalším pojmom je slovo *бандеровцы*. *Banderovcami* nazývali krajne nacionalisticky naladených demonštrantov podporujúcich idey *Stepana Banderu* o nezávislosti Ukrajiny. V čase druhej svetovej vojny mali *banderovci* podľa historických záznamov svoje aktívne miesto v histórii Ukrajiny. Bojovali proti boľševikom a Poliakom, ale aj proti Nemcom. *Banderovcami* ruské médiá označovali v čase povstania na *Majdane* veľmi agresívnych demonštrantov, avšak postupom času aj všetkých tých, ktorí podporujú vojenskú operáciu na Donbase, vystupujú proti spoločnosti hlásiacej sa k ruskému etniku, ale aj celkovo proti Rusku. Pojem *banderovci* je podľa rusky hovoriacej spoločnosti faktickým synonymom pre neonacizmus (Мамонтов, In: http://russia.tv/brand/show/brand_id/57932). Na Ukrajine pôsobí radikálne nacionalistická skupina *Правый сектор*. Prekladateľ v tejto situácii názov skupiny neprekladá, ponecháva pôvodný výraz *Правый сектор*. Táto skupina je neformálna a pravicovo extrémisticky orientovaná. Do povedomia sa dostala počas protestov proti bývalej vláde prezidenta V. Janukovyča. S neonacizmom sa spája aj názov pre krajne radikálnu skupinu – 1. decembra 2013. Vtedy sa prvýkrát dostala do ozbrojeného konfliktu s milíciou. Účastníci tejto organizácie vystupovali krajne agresívne a neraz boli hlavnými aktérmi násilia na *Majdane*. V slovenčine preklad *Правого сектора* ostáva bez zmeny. Prekladá sa teda ako *Pravý sektor*. Účastníkov tohto extrémistického hnutia označujú ruské médiá ako *правосеки*, v slovenčine *pravoseku*. Výraz má negatívny charakter a označujú sa ním ľudia, ktorí boli aktívni pri násilnostiach v Kyjeve. Preklad ponechávame bez zmeny a pripájame vysvetlenie o pôvode daného výrazu (Мы — солдаты революции In: <http://medialeaks.ru/persons/yarosh>).

V spojitosti s Krymom sa aktívne skloňovalo slovné spojenie *зеленые человечки*. Tento výraz sa používal v spojitosti s ruskými vojakmi na polostrove v čase Európskou úniou neuznaného referenda na polostrove. Na uliciach sa začali objavovať ľudia v zelenej

vojenskej uniforme, bez nášiviek o príslušnosti k danému vojsku. Tento výraz sa dostal do ukrajinských médií, kde sa veľa krát skloňoval. *Зеленые человечки* – výraz, ktorý sa prekladá do slovenčiny ako *Zelení muži*. Slovenský preklad tohto výrazu sa aktívne začal používať aj v domácich médiách, na internete a v blogoch («Зеленыечеловечки» в форме от Юдашкина In: <http://www.forbes.ru/sobytiya/obshchestvo/251586-zelenye-chelovechki-v-forme-ot-yudashkina-odin-den-iz-zhizni-kryma>).

Záver

Hlavnou myšlienkou príspevku bolo poukázať na ťažkosti pri preklade textov z mediálneho prostredia. Udalosti na ukrajinskej, ale aj svetovej politickej scéne nám ukázali nové slová, ktoré sa aktívne využívajú v jazyku médií v hovorovej ruštine a ukrajinčine. Tieto slová sa stali neodmysliteľnou súčasťou konkrétneho lingvokultúrneho fondu. Význam niektorých slov nie je väčšinou pozitívny a neraz sa spája s negatívnymi skutočnosťami. Hlavnou úlohou prekladateľa je klásť dôraz na kulturologické a lingvistické poznatky z daného jazyka a ponúkať konečnému recipientovi adekvátny preklad v cieľovom jazyku s primeranými lingvokulturologickými komentármi. Väčšina analyzovaných neologizmov sa neprekladá, stávajú sa v istom zmysle **internacionalizmami**. *Majdan*, udalosť, ktorá zmenila pohľad na súčasnú Európu, nám priniesla celý rad nových slov a pomenovaní, ktoré si našli miesto v našej každodennej komunikácii. Uvedené slová a výrazy sa stávajú **jazykovým archívom svojej doby**. Môžeme pritom hovoriť o **fragmentoch jazykového obrazu ukrajinskej krízy**.

Literatúra

- АПЕТЬЯН, Станислав: "Ватники" и "Укропы". 2015. In: [segoday.ru](http://www.segoday.ru) [online] Dostupné na: <http://www.segoday.ru/content/145538>
- BUNGANIČ, Peter: Slovensko-Ukrajinský slovník. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- НРЕНОВЇЇК, Теодор: *Prekladateľské minimum*. Bratislava: Iris 2006, s. 23 – 50.
- КАРАПЕТЬЯН, Мария – Дмитрий Ярош: Мы — солдаты революции, In: medialeaks.ru [online] Dostupné na: <http://medialeaks.ru/persons/yarosh>
- КОВАЇОВ, Виктор: Внутropolitická kríza na Ukrajině: korene a budúcnosť. In: ЁУПТАК, Ёубомír et al.: *Панорáма глобáльного безпечностного пространства 2006 – 2007*. Bratislava: Odbor bezпечностnej a obrannej politiky Ministerstva obrany Slovenskej republiky 2007, s. 187 – 197.
- МАМОНТОВ, Аркадий: Бандеровцы, Палачи не бывают героями. In: russia.tv [online] Dostupné na: http://russia.tv/brand/show/brand_id/57932
- НИКИТИН, Максим: За что мы, колорады и ватники, непереносим укропов? 2014. In: svpressa.ru [online] Dostupné na: <http://svpressa.ru/society/article/89439/>
- Rusko/Slovenský slovník. Bratislava: Mladé letá, s.r.o. 2006.
- SIPKO, Jozef: *Teoretické a sociáлно-komunikačné východiská lingvokultúrológie*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity 2011.
- СКАЧКО, Владимир: «Тритушки» и майданбессмыслицы. In: versii.com. 2013. [online] Dostupné na: <http://versii.com/news/293751/>
- Slovník súčasného slovenského jazyka. Bratislava: Veda 2011.
- Synonymický slovník slovenčiny*. Bratislava: Veda 2004.
- ТИТУШКИ. Материал из Википедии – свободной энциклопедии. 2015. In: wikipedia.com [online] Dostupné na: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Титушки>
- VILIKOVSKÝ, Ján: *Preklad ako tvorba*. Bratislava: Slovenský spisovateľ 1984.
- VOROBJOV, Vladimír: *Lingvokultúrologija. Teorija i metody*. Moskva: Izdatel'stvo

Rossijskogo universiteta družby narodov 1997.

ЖЕГУЛЕВ, Илья: «Зеленыечеловечки» в формате Юдашкина: один день из жизни Крыма. 2014. In: *Forbes.ru* [online] Dostupné na: <http://www.forbes.ru/sobytiya/obshchestvo/251586-zelenye-chelovechki-v-forme-ot-yudashkina-odin-den-iz-zhizni-kryma>

Summary

Neologisms in the context of Ukrainian crisis and their translation

The term "neologism" is an expression which is very important in the language of media. With different events occurring within the scope of global politics, new words enter the active language in pursuance of their frequent use. The necessary work carried out by the media is to provide accurate and adequate information in other countries too. The article is focused on the translation of similar words that have found their place in numerous foreign media, social networks and, last but not least, in active language. It treats the issue of the Ukrainian crisis of 2013 and 2014. Newly implemented neologisms are analysed in detail, explained and the translation with the commentary by the author of the article is provided.